

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Виходить у Львові щодня (крім неділь і громад. свят) о 5-й годині по полудні

Редакція і Адміністрація: універсальна Чарнецького ч. 12.

Письма приймають тільки франковані.

Зукупки звертають ся кеш або окремо жадати і за глянцем оплати поштової.

Рекламаці новопечатані візні від оплати поштової

Передплата у Львові в агенції денників пасажа Гаясмана ч. 9 і в ц. в. Староствах за провінції:

на цілий рік К. 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . —40

Поодинокое число 2 о.
З поштовою пересилкою:

на цілий рік К. 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . —90

Поодинокое число 6 о.

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісти політичні.

(Рух виборчий. — Ситуація в Хіні. — Ріхтгофен о місії Сінганфу. — Балканські опіри).

Вчере в Тохольці скликав на п'ятницю дня 12 с. м. страйська „Підгірська Рада“ і просить о найчисленнішу участь громади Тухольку, Казьно, Ораву, Цотар, Клишець, Плава, Аляберг і Фелдпінталь. Вчере скликав іменем „Підгірської Ради“ др. Евг. Олесницький.

Польський центральний комітет виборчий уконституував ся в той спосіб, що вибрав презесом дра Тадея Скалковского, віцепрезесами Володим. Козловского і Йосифа Мендичевского, а секретарями Теофіля Меруновича і Августа Соколовского. — До комітету належать ще: гр. Войтїх Дідушицкий, др. Стан. Ябловський, Стан. Бнджейвїч, Мих. Михальський, о. Новак (з Бракова), гр. Андр. Потоцкий і Леонард Веневський, а яко заступники: Адольф Цівський, Йосиф Яворницький (з Бракова), Волод. Гурка, Стеф. Мойса, др. Франц. Пашковський і др. Густав Ромер.

В Хіні, о скільки то можна виміркувати з мнозества великих а часто суперечних собі вістей, заносить ся дійсно на спокій. Войска союзних держав зачинають поволи уступати ся не лиш з Пекіну, але навіть з Хіні. Може то когось здивує, коли скажемо, що в тім здаєсь заслуга німецького фельдмаршалка, гр. Вальдерзе, але бодай чи не виходить на наш погляд. Розуміє ся, що гр. Вальдерзе особисто

нічим до того не причинив ся, а хіба лиш его цісар, котрий післав его до Хіні. Союзні держави зміркували, що німецький цісар має далеко більший апетит на хінську страву, як всі інші союзні верховоди, і зачинають поволи уступати ся з Хіні на знак, щоби й Німці там не довго поласали. Гр. Вальдерзе остає ся щораз більше командантом без армії, а свою діяльність визначає хіба тим, що роздає похвали чужим баталіонам, котрі і без него хоробро били сл. З Вашингтону подають урядову вість, що половина японського войска вертає до Япону. Завистні приятелі зі спілки ратункової кажуть, що Японці вивезли з Пекіну в кількох поїздах значні суми грошей а Японці кажуть, що забрали лиш хінську муніцію.

Так отже Росіяни, Американці і Японці уступили вже по часті з Пекіну, але цісар, цісарева-вдовиця і їх двір аж не думають вертати до Пекіну; протівно, хто знає, чи навіть не носять ся з гадкою бодай на довгий час перенести столицю до Сінганфу. Посол японський в Нью-Йорку дістав іменно депешу з повідомленям, що цісар хінський видав едикт поручаючий губернаторови провінції Шансі вибудувати нову палату в Сінганфу, а едикт цісарський з дня 29 вересня заповідає виїзд цісаря Тай юефу до Сінганфу.

Німецький учений і подорожник Ріхтгофен так говорить о сім місті: Сінганфу тепер столиця провінції Шенсі, була давнійше столицею Хіні. В третім століттю перед Христом резидував там цісар Цин-ші-чванг-ті з династії Цин. Він вибудував був великий мур і велів спалити всі книги Конфуція. Слава

его була так велика, що аж дійшла до Римлян. Від него то й пішла первісно назва Tsinae пізнійше Sinae для далекого народу а з того виробила ся назва Хіна. Місто єсть в дуже догіднім положеню і грало завсігда важну роль політичну і торговельну. Долиною, на котрій лежить Сінганфу відбували ся величезні рухи народів, лютили ся на ній великі бур. політичні а головні черти давньої хінської історії відграваять ся і тепер майже зовсім подавньому.

В німецьких войскових кругах числять ся вже від давна з можливістю, що треба буде іти аж до Сінганфу, але не для того, щоби звідтам привести цісаря до Пекіну, а ніби для того, щоби его увільнити з під впливу ворожої чужинця партиї двірської, котра криє ся поза цісарем а чуючись безпечною роздуває огонь.

Трохи дивну, і що то розходить ся о американський проєкт, немовірну вість подають англійські газети. Ого правительство Сполучених Держав мало предложити державам проєкт, щоби спонукати хінського цісаря, аби він вернув до Пекіну і прибрав собі до ради таких міністрів, котрі були би прихильні реформам і поступови. Цісар мав би відтак видати едикт, котрим би позбавив цісареву-вдовицю всіх її достоїнств. А щоби цісар був безпечний від інтриг цісаревой, то европейські багнетні мали би взяти его в опіку і охорону. (Ага!) Правительство Сполучених Держав, як кажуть ті самі газети, обстав при тім, щоби князь Туан був укараний смертю. Здає ся, що сей проєкт то лиш більше забаганка ноурядових англійських політиків, котрі раді би донести конче до

18)

ОБРАЗКИ з ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Ріхтгофена, Е. Вольфа, Вартегла, Гольдманна і др. зладив К. Вербин).

X.

Небезпечности на Янцекіянні. — „Вежа жовтого журавля“. — Хінські стоваришеня. — Віцекороль Чанчі-тунг. — Архітектура і література. — Цвіт льотосу. — Школа воєнна. — В таборі півнірів. — Генерал Цанг-Шау. — Імпровізована парада. — Торговля в Ганков. — Англійські пляни.

(Дальше).

Вичавг має двіста до триста тисячів жителів (в хінських містах не можна ніколи знати докладно, кілько жителів они мають); мимо того робить оно вражінє тихого міста на провінції. На улвцях єсть рух, але там нема такої глоти від Хінців, як в інших містах; а скоро Хінці менше глотають ся, то настає зараз вражінє провінціального опустівня. Займавіших будинків мало, як і взагалі всюди в Хіні. Хінці, в противности до других народів азийских, не чують потреби архітектури. А то чому? Наклін до будованя єсть виразом могучого почутя о обистого а може навіть найсильнішим

виразом того почутя. Та й побожність пре до звеличуваня ідеї віри найбільшою спроможністю сили, на яку лиш чоловік може здобути ся, ставленем каменя на камінь. Хінці не знають побожности. Образований чоловік в Хіні єсть філософом, по найбільшій часті матеріалістом. Сьвятині, то для простого народу і для жінок. Для того і особи духовні не мають в Хіні великого поважаня, а суспільне їх становище єсть низьке Як волк уважає ся кулім (наймитом, робітником) для воєнного ремесла, так духовник єсть кулім для забобнів. З побожности будують нині в Хіні лиш стілько, скільки вимагає того іє ерес держави. Бо Хінець, хоч не конче єсть сам віруючим чоловіком, розуміє дуже добре хосенність віри яко средства для цілий держави. Нема також і таких великих людей, котрі хотіли би займати ся ставленем памяткових будівель. Та й звідки мають взяти ся такі люди в сім край наймонотоннішим із всіх, де сотками літ панує закостеніла і незмінна форма, котрої мусять держати ся і люди і річи? Та й література займає за надто богато місця в хінським духовім житю, а від того терплять всі інші штуки. Від того, що хтось занумає ся виключно книжками, костеніє серце, а хто звик жити в урєвнї літературнім сьвітї, той тратить змисл для сильної і великої дійстности, яка проявляє ся між иншим також і в архітектурі.

У Вучавгу нема отже визначних будинків, або таких, котрі можна би бодай визначними назвами. Перед яменом стоять після припису два стовпи з хоругвами і два геральдично стилізовані льви. Двері брами єсть за-

мальовані обовязковими хінськими божками натуральної величини а цілість подобав ще найскорше до буди на ярмарку, за пятьдесят сотків вступу (войскові платять половину) можна побачити віцекороля. Відтак єсть тут ще й червона сьвятиня, в котрій віцекороль в назначених днях мусять зробити своє „кау-тау“ перед предками цісаря. Сільський характер міста стає ще більший від того, що межі мурами знаходять ся поля, котрі господар оре своїм плугом. А поміж ними єсть льотосові ставки. Цвіт льотосу єсть білої краски, подібно як наш умич білий; иноді єсть він ще й легенько як би рожево нахуханий. Аж коли на него нахилити ся, чути, що він пахне. Для того хінські поети називають его „гордим“. Бо подібно цвите на самоті і неодна горда душа, а хто її видить лиш здалека, не довідаєсь ніколи, що она пахне, Цвіт отвірає ся аж пізно і его середина єсть довго замкнена як би яка тайна. Але коли білі листочки розложать ся, показує ся сьвятяча як золото чаша цьвіту. Оттак в цьвітї льотосу дасть ся винайти глибока гадка містерий а наковець і ясного пізнаня і для того то цвіт льотосу в Азії єсть милий богам а також і учителям мудрости. При красне зелене листє вкриває цілу поверхню става і лиш місцями видко межі ним воду. Оно єтьт майже кругле і розходить ся широко. Та й то єсть символом, коли хто — хоче символом, як веде ся цьвітоцці, котра хоче відвернути ся від сьвіта; підчас коли цвіт замкає ся від житя, листє розростає ся, бо ему хоче ся жити. Пупіньки єсть зелені і виглядають як смтця від коновок до підливаня; з мале-

Велика військова золота і срібна

Послідний місяць!

Льотерия інвалідів.

ГОЛОВНА ВИГРАНА 60.000 Корон.

готівкою по відтягненню 20% на податок.

Льоси інвалідів по 1 короні поручають:

М. Йонаш, Віктор Хавс і С-ка, М. Файгенбавм, Авг. Шеленберг і Син, Кіц & Штоф, М. Клярфельд, Самуелі & Ляндав, Сокаль & Ліліен.

ПОБІЛЬШЕННЯ ФОТОГРАФІЇ

Щільком вірні оригіналови аж до природної величини артистично виготовлені. — В паспарту.

Ціна за портрет величини 37x45 см. разом з портретом і опаківанем **5 зр. 10 кр.**, в хороших рамах **9 зр. 60 кр.** (аж до 5-тьох клгр. франко).

Замовлення приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**

Львів, Пасаж Гавсмана.

Ново отворена Агенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає оголошення до всіх дневників

також пренумерату на всі часописи краєві і заграничні.